

národní
úložiště
šedé
literatury

Dům umění slaví výročí. Architektonický skvost zdobí Ostravu už 95 let

Galerie výtvarného umění v Ostravě
2021

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-454021>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 02.02.2023

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Tisková zpráva

Ostrava, 10. 5. 2021

DŮM UMĚNÍ SLAVÍ VÝROČÍ. ARCHITEKTONICKÝ SKVOST ZDOBÍ OSTRAVU UŽ 95 LET
Dům umění už 95 let zdobí Ostravu krásnou architekturou a sbírkou umění od konce 15. století až do současnosti. Slavnostně byl otevřen 13. května 1926. V den jeho výročí Galerie výtvarného umění v Ostravě (GVUO) nabídne volný vstup na všechny výstavy a odpoledne i on-line program, který v 17 hodin zahájí vernisáž komorní výstavy Kresby ze sbírky Františka Jurečka v podání kurátorky Gabriely Pelikánové. V 18 hodin bude následovat netradiční a odlehčená on-line komentovaná prohlídka Domu umění s ředitelem Jiřím Jůzou.

Dům umění spravuje Galerie výtvarného umění v Ostravě (GVUO), kterou zřizuje Moravskoslezský kraj. *Pečlivě dbáme na architektonické dědictví regionu a díky našemu financování prošel Dům umění řadou potřebných rekonstrukcí od sklepních prostor, přes renovaci parket, umístění klimatizací do výstavních sálů až po rozsáhlou rekonstrukci střechy, uvedl náměstek hejtmana Moravskoslezského kraje pro kulturu a památkovou péči Lukáš Curylo, který nad výstavou převzal záštitu, a dodal, že veškeré rekonstrukční práce prováděné na Domě umění jsou vždy konzultovány s Národním památkovým ústavem, aby byla zachována původní forma i funkce památkově chráněné budovy.*

Dům umění byl v roce 1926 nejmodernějším muzeem umění u nás. Jeho puristický vzhled s velkými plochami cihlových stěn vychází z dobové atmosféry. Na svou dobu byl revoluční osvětlením, klimatizací i řešením výstavních sálů. Dodnes vyhovuje už mnohonásobně zpřísněným nárokům na vystavování uměleckých děl, doplnil Jiří Jůza, ředitel GVUO.

STAVBU DOMU UMĚNÍ INICIOVALI OSTRAVŠTÍ NADŠENCI

Za stavbou Domu umění v letech 1924–1926 stáli ostravští milovníci umění v čele s významným stavitelem Františkem Jurečkem, který velkou část své vlastní sbírky odkázal Spolku Domu umění. *Významnou zásluhu měli také tehdejší starosta Jan Prokeš, ředitel Vítkovických kamenouhelných dolů a těžářstva Eduard Šebela a velkopodnikatel Jan Geisler. Společně s dalšími osobnostmi a ctitelem umění Aloisem Sprušilem založili v roce 1923 Spolek pro vystavění a udržování výstavního pavilonu v Moravské Ostravě, vysvětlila Gabriela Pelikánová, kurátorka výstavy kreseb.*

DVA VÍTĚZNÉ ARCHITEKTONICKÉ NÁVRHY

Spolek vypsal na podobu Domu umění veřejnou architektonickou soutěž v roce 1923. V porotě zasedali například architekti František Vahala a Bohuslav Fuchs, ale i historik umění Václav Vilém Štech. Z jednačtyřiceti prací získaly dva projekty druhou cenu. První cena udělena nebyla. V anonymní soutěži byl vybrán návrh Kamila Roškota označený písmeny SPQ a návrh dvojice architektů Františka Fialy a Vladimíra Wallenfelse se značkou červeného čtverce. Ke stavbě byl vybrán projekt s červeným čtvercem, který byl s drobnými úpravami realizován do dnešní podoby Domu umění.

STAVBA ZA 2,5 MILIONU

Dům umění stojí na parcele o výměře 2 400 m², kterou spolku darovalo město Ostrava. *Stavba trvala dvacet dva měsíců a kvůli sesedání půdy musela být realizována na železobetonové desce. I díky tomu se cena vyšplhala téměř na 2,5 milionu korun, což bylo o milion více, než bylo původně zamýšleno, řekl Jůza a oznámil, že spolek získal finance na stavbu ze sbírek a od dárců, ale také z úvěru od Moravskoostavské spořitelny. Úvěr pak splácel z příjmů z pronájmu přednáškových prostor a z prodeje uměleckých děl.*

VÝSTAVNÍ PROVOZ

Dům umění byl otevřen 13. května 1926 stálou expozicí z Jurečkovy sbírky a První výstavou ze soukromých sbírek Ostravy, která trvala pouhých jedenáct dní. *Během první výstavní dekády Domu umění se uskutečnilo devadesát devět výstav, které vidělo téměř devadesát tisíc návštěvníků. Na vstupném vybrali sto padesát tisíc korun a prodala se umělecká díla za více než 1,5 milionu korun, sdělila Pelikánová a uvedla, že si spolek po dohodě s umělci nechával deset procent z prodejní ceny každého vystaveného a následně prodaného uměleckého díla.*

NEDOSTATEK VÝSTAVNÍCH PROSTOR OD ROKU 1936

Už v roce 1936 při velké akvizici Domu umění první ředitel Alois Sprušil apeloval na nedostatek výstavních i depozitních prostor a nutnost přístavby. Plány na přístavbu se však nezrealizovaly a nedostatek prostor je v GVUO aktuální dodnes. *Situaci by mohla vyřešit přístavba takzvaného Bílého stínu, architektonického projektu Josefa Pleskota. V současné době má Dům umění jen 750 m² určených pro výstavní účely. Díky přístavbě by stálé expozice získaly 2 150 m² a krátkodobé výstavy 1 250 m². V budově by vznikla řada víceúčelových sálů, místností pro výuku školáků, ateliéry, laboratoře i nový depozitář. Dům umění by se díky Bílému stínu stal bezbariérovým, vysvětlil Jůza a pokračoval, že nová stavba bude propojena se současným Domem umění a stane se jeho bílým stínem. GVUO by tak získala nové prostory pro kanceláře a knihovnu, které jsou nyní umístěny v jiné budově na Poděbradově ulici. Spoluúčast na financování výstavy přislíbily statutární město Ostrava, Moravskoslezský kraj a Ministerstvo kultury České republiky.*

ON-LINE VERNISÁŽ A KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA

GVUO nabídne v den výročí Domu umění volné vstupy na výstavy a on-line doprovodný program. *Chtěli jsme pořádat živé komentované prohlídky Domem umění. To nyní není možné, a tak jsme prohlídku natočili virtuálně. Zapojili se i mí kolegové a za to jim moc děkuji. Doufám, že se u ní pobavíte a dozvíte spoustu nových informací, uzavřel Jůza. V 17 hodin se uskuteční on-line vernisáž výstavy [Kresby ze sbírky Františka Jurečka](#), která představí 13 kreseb a kvašů českých autorů z přelomu 19. a 20. století, jako je například Mikoláš Aleš, Max Švabinský, nebo Jan Preisler. Odlehčená on-line komentovaná prohlídka Domu umění s ředitelem galerie Jiřím Jůzou začne v 18 hodin. Obojí bude ke zhlédnutí na [Facebooku](#) a [YouTube](#) GVUO.*

Kontakt pro média: Jana Maláček Šrubařová, 731 691 563, srubarova@gvuo.cz

AKTUÁLNÍ VÝSTAVY:

[VÁCLAV RODEK / Metakódy](#) (10. 3. – 6. 6. 2021)

[ŠPANĚLSTÍ UMĚLCI PAŘÍŽSKÉ ŠKOLY](#) (5. 5. – 6. 6. 2021)

[KRESBY ZE SBÍRKY FRANTIŠKA JUREČKA](#) (13. 5. – 8. 8. 2021) / Kabinet grafiky

FRANTIŠEK JUREČEK (1868–1925)

S počátky GVUO je spojován ostravský stavitel, sběratel a mecenáš František Jureček, který se zasloužil o výstavbu Domu umění. Slavnostního otevření se bohužel nedožil, zemřel 5. října 1925. Již před smrtí se rozhodl věnovat Spolku Domu umění velkou část své umělecké sbírky, kterou chtěl zpřístupnit veřejnosti. Toužil ji ukázat dětem i dospělým, protože byl přesvědčen o tom, že umělecké dílo může člověku přinést poznání i radost a může významně ovlivnit rozvoj osobnosti.

Jednalo se o cennou kolekci českého umění, která se skládala z šedesáti pěti obrazů především z 19. století (například Brožíka, Mánesů, Slavička), padesáti pěti kreseb (například Alše, Preislera, Švabinského) a dvou plastik od Františka Žáka. Jurečkův dar přispěl ke vzniku sbírky dnešní GVUO, která pečuje o více než dvacet tři tisíc uměleckých děl.

Se jménem Jurečkovy rodiny je v Ostravě spojena řada staveb. Připomeňme například budovu Občanské záložny (dnešní Divadlo Jiřího Myrona) a klášter Milosrdných sester III. řádu sv. Františka (dnešní rektorát Ostravské univerzity). Na počest této významné filantropické osobnosti se ulice před Domem umění dodnes honosí názvem Jurečkova.

ALOIS SPRUŠIL (1872–1946)

Soudní úředník Alois Sprušil byl blízkým přítelem Františka Jurečka a jeho velkým rádcem v oblasti nákupu uměleckých děl. Společně podnikali cesty do ateliérů pražských umělců. Když František Jureček před dokončením výstavního pavilonu nečekaně zemřel, Alois Sprušil pokračoval v jeho tradici. Jako ředitel Domu umění se přes dvacet let staral o systematické rozšiřování sbírky. Původní Jurečkovu sbírku čítající sto dvacet dva kusů rozšířil o téměř dva tisíce uměleckých děl, která dodnes patří k nejcennějším ve fondu GVUO. Zájemce prováděl výstavami, přednášel o umění a o sbírkách psal do místního tisku. Na konci války zachránil spolu s Eduardem Šebelou nejcennější část sbírky GVUO před postupující německou frontou ukrytím pravděpodobně v dřevěném kostelíku v Kunčicích pod Ondřejníkem.